

ס' קפו

סעיפים א'–ב', ה'

דין בדיקה באשה שיש לה וסת קבוע בין לפני תשמיש ובין לאחר תשמיש

משנה – "אע"פ שאמרו דיה שעתה, צריכה להיות בודקת (כל יום), חוץ מן הנדה (שטמאה שבעה ימים) והיושבת על דם טוהר. ומשמשת בעדים (שני סדינים, בין לפני תשמיש ובין לאחר תשמיש ואפילו יש לה וסת) חוץ מבתולה ויושבת על דם טוהר שדמיה טהורים. ופעמים צריכה להיות בודקת (כל אשה) שחרית ובין השמשות ובשעה שהיא עוברת לשמש את ביתה (בעלה)". (נדה יא.)

גמרא – "אמר רב יהודה אמר שמואל: לא שנו (שבדקת שחרית ובין השמשות) אלא לטהרות, אבל לבעלה מותר. פשיטא! שחרית תנן (ולא משמשים ביום)! אלא אי איתמר אסיפא איתמר: ובשעה שהיא עוברת לשמש את ביתה. א"ר יהודה אמר שמואל לא שנו אלא באשה שעסוקה בטהרות, דמגו דבעיא בדיקה לטהרות, בעיא נמי בדיקה לבעלה, אבל אינה עסוקה בטהרות לא בעיא בדיקה. (נדה יא.)"

גמרא – "בעא מיניה רבי זירא מרב יהודה: אשה מהו שתבדוק עצמה לבעלה? אמר ליה: לא תבדוק. ותבדוק, ומה בכך? אם כן לבו נוקפו ופורש".... (נדה יב.)

משנה – "בית שמאי אומרים: צריכה ב' עדים (חדשים) על כל תשמיש ותשמיש או תשמש לאור הנר. ובית הלל אומרים: דיה בשני עדים כל הלילה (אחד לפני תשמיש ראשון ואחד לאחר תשמיש אחרון)".

גמרא – "אמר רבי זירא: מדברי כולם נלמד: בעל נפש לא יבעול וישנה (בלא בדיקה בינתיים, כי אפילו ב"ה מצריכים בדיקה אחר תשמיש). **רבא אמר: בועל ושונה, כי תניא היא לטהרות.** תניא נמי הכי: בד"א לטהרות, אבל לבעלה מותרת.

א"ר אבא א"ר חייא בר אשי אמר רב: בדקה בעד ואבד, אסורה לשמש עד שתבדוק. מתקיף לה רבי אילא: אילו איתא, מי לא משמשא, ואע"ג דלא ידעה (הרי רק לבוקר בודקת), השתא נמי תשמש! א"ל רבא: זו מוכיחה קיים, וזו אין מוכיחה קיים". (נדה טז. טז.)

ה"ש"י. ה"י"ג. ע"פ פרוש הר"ן. ראב"ד. רמב"ן. רשב"א – פסקו כרבא שכל הסוגיה מדברת כשעוסקת בטהרות, ומכאן נלמד שאשה שיש לה וסת קבוע אינה צריכה בדיקה כלל בין לפני תשמיש ובין לאחר תשמיש (שלא בזמן הוסת). ומה שהצריכו בדיקה לפני ואחרי, זה לטהרות, וכן מה שאמר רבא שאם בדקה בעד ואבד לא תשמש, מדבר בטהרות. ואדרבה אסורה לבדוק בפני בעלה בשעת תשמיש כדי שלא יהא לבו נוקפו ופורש. [ומה שכתוב "כל היד המרבה לבדוק בנשים משובחתי", מדובר כשאינה עוברת לשמש ביתה, כי כיון שאין בעל, לא יהיה לבו נוקפו]

המב"ע. ע"פ פרוש הר"ן – פסק כרבי זירא שכל הסוגיות האלו עוסקות אפילו כשלא עוסקת בטהרות, ולכן מחייב הרמב"ם בדיקה אחר תשמיש גם לבעלה היא בעד אחד והוא בעד אחד שמא ראתה דם בזמן התשמיש והצנועות בודקות עצמן אף קודם תשמיש, ע"פ דברי הגמרא: "דרך בנות ישראל משמשות בבי' עדים אחד לו ואחד לה והצנועות מתקנות להן שלישי להתקין את הבית", ולשיטתו זה מדבר כשאינה עוסקת בטהרות. וכשעוסקת בטהרות חייבת מן הדין בדיקה גם לפני תשמיש.

ולכן אם משמש כמה פעמים, צריכים לבדוק, אבל לא צריכים לבדוק את העדים אחר כל פעם ופעם מי אחר תשמיש אלא רק בבוקר (כבית הלל), ואם נמצא הדם על שלו או על שלה, הרי זו טמאה.

וכן אם היה עד ואבד, לא תשמש פעם שניה עד שתבדוק בעד אחר תחילה, כי הכל מדבר גם כשלא עוסקת בטהרות.

מחנה – פסק ע"פ רוב הראשונים, שאשה שיש לה וסת קבוע לא צריכה בדיקה כלל לא לפני תשמיש ולא לאחר תשמיש, ואדרבה אסור לה לבדוק בפני בעלה שלא יהיה לבו נוקפו. והביא את דעת הרמב"ם, שצריכה בדיקה תמיד אחר תשמיש הוא בעד אחד והיא בעד אחד, והצנועות אף בודקות קודם.

המ"א – הלכה כסברה ראשונה של רוב הראשונים.

ש"ך (סי' קפד ס"ק ד') – בסעי' א' משמע שדעת המחבר כמו הרמב"ם שפטורה מבדיקה קודם תשמיש אך צריכה בדיקה אחריו, וא"כ אולי יש לחוש גם כאן לדעת הרמב"ם.

יד אברהם (ס' קפד. א. טהרות הג'ת) – הן בסעי' קפד והן כאן המחבר לא פסק כרמב"ם ולכן לא צריכה בדיקה לפני ואחרי תשמיש.

דין בדיקה באשה שאין לה וסת קבוע בין לפני תשמיש ובין לאחר תשמיש

משנה – "אע"פ שאמרו דיה שעתה, צריכה להיות בודקת (כל יום), חוץ מן הנדה (שטמאה שבעה ימים) והיושבת על דם טוהר. ומשמשת בעדים (שני סדינים, בין לפני תשמיש ובין לאחר תשמיש ואפילו יש לה וסת) חוץ מבתולה ויושבת על דם טוהר שדמיה טהורים. ופעמים צריכה להיות בודקת (כל אשה) שחרית ובין השמשות ובשעה שהיא עוברת לשמש את ביתה (בעלה)". (נדה יא.)

גמרא – "אמר רב יהודה אמר שמואל: לא שנו (שבדקת שחרית ובין השמשות) אלא לטהרות, אבל לבעלה מותר. פשיטא! שחרית תנן (ולא משמשים ביום)! אלא אי איתמר אסיפא איתמר: ובשעה שהיא עוברת לשמש את ביתה. א"ר יהודה אמר שמואל לא שנו אלא באשה שעסוקה בטהרות, דמגו דבעיא בדיקה לטהרות, בעיא נמי בדיקה לבעלה, אבל אינה עסוקה בטהרות לא בעיא בדיקה.

מאי קמ"ל: תנינא, כל הנשים בחזקת טהרה לבעליהן? אי ממתניתין, הוה אמינא הני מילי באשה שיש לה וסת, אבל אשה שאין לה וסת בעיא בדיקה. והא מתניתין, באשה שיש לה וסת עסקינן? מתניתין בין שיש לה וסת בין שאין לה וסת, והא קמ"ל, דאע"ג שיש לה וסת, מגו דבעיא בדיקה לטהרות, בעיא נמי בדיקה לבעלה". (נדה יא):

גמרא – "גופא: אמר רבי זירא אמר רבי אבא בר ירמיה אמר שמואל: אשה שאין לה וסת אסורה לשמש עד שתבדוק. אמר ליה ר' זירא לרבי אבא בר ירמיה, אין לה וסת בעיא בדיקה, יש לה וסת לא בעיא בדיקה (הרי עסוקה בטהרות)? א"ל: יש לה וסת, ערה בעיא בדיקה ישנה לא בעיא בדיקה, אין לה וסת, בין ערה ובין ישנה בעיא בדיקה.

אמר רבא: ולימא ליה, יש לה וסת, לטהרות בעיא בדיקה לבעלה לא בעיא בדיקה, אין לה וסת, אפילו לבעלה בעיא בדיקה! ומדלא א"ל הכי, ש"מ קסבר שמואל, כל לבעלה לא בעיא בדיקה". (נדה יב).

גמרא – "אמר רב כהנא: שאילתינהו לאינשי ביתיה דרב פפא ורב הונא בריה דרב יהושע: כי אתו רבנן מבי רב, מצרכי לכו בדיקה? ואמרו לי לא. ולשילתינהו לדידהו? דילמא אינהו קמחמירי אנפשיהו (הם מחמירים ומורים לאחרים הותר).

ת"ר: אשה שאין לה וסת אסורה לשמש, ואין לה לא כתובה ולא פירות ולא מזונות ולא בלאות ויוציא ולא מחזיר עולמית, דברי ר"מ. רבי חנינא בן אנטיגנוס אומר: משמשת בשני עדים, הן עותה הן תקנוה. משום אבא חנן אמרו: אוי לו לבעלה...

אמר רב יהודה אמר שמואל: הלכה כרבי חנינא בן אנטיגנוס. ובמאי, אי בעסוקה בטהרות, הא אמרה שמואל חדא זימנא, ואי בשאינה עסוקה בטהרות, הא אמר כל לבעלה לא בעיא בדיקה, דא"ר זירא אמר רבי אבא בר ירמיה אמר שמואל אשה שאין לה וסת אסורה לשמש עד שתבדוק, ואוקימנא לה בעסוקה בטהרות! מאן דמתני הא, לא מתני הא". (נדה יב):

מהי כונת הגמרא "מאן דמתני הא, לא מתני הא"?

פרוש ראשון ברש"י – מדובר בברייתא בעסוקה בטהרות שצריכה בדיקה, ורב יהודה לא ידע שרבי אבא כבר אמר את הדברים משמו של שמואל, וכן רבי אבא לא ידע שרב יהודה אמר זאת משמו של שמואל ("מאן דמתני הא לא מתני הא"), אבל כשלא עסוקה בטהרות לא צריכה בדיקה לבעלה. ואע"פ שרב יהודה כבר אמר בדף יא: שמי שלא עסוקה בטהרות לא צריכה בדיקה, ומדוע חוזר על דבריו? אין זה קשה, כי שם פרש את המשנה באינה עסוקה שלא צריכה בדיקה, וכאן פסק הלכה שמדובר כשעסוקה בטהרות שצריכה בדיקה ולכן הלכה כאותה משנה בדף יא כדעת רבי חנינא בן אנטיגנוס שאם לא עסוקה בטהרות לא צריכה בדיקה.

פרוש שני ברש"י, וכן פרש ר"ת – מדובר בברייתא בשאינה עסוקה בטהרות כפשט דברי רבי מאיר ורבי חנינא בן אנטיגנוס, ורב יהודה חולק על רבי אבא בר ירמיה בדעת שמואל ("מאן דמתני הא לא מתני הא"), ולדעתו של רב יהודה גם לבעלה צריכה שני בדיקה ע"י שני עדים.

ודחה רש"י פרוש זה, כי אחרת יש סתירה מרב יהודה כאן על רב יהודה בדף יא: ששם כתב שהמשנה מדברת בעסוקה בטהרות, אבל בלא עסוקה לא צריכה בדיקה.

כמי פסק רש"י? רשב"א, ר"ן, הגה"מ – אשה שאין לה וסת קבוע, אינה צריכה בדיקה לבעלה כלל, א"כ עסוקה בטהרות. **מרדכי** – אשה שאין לה וסת קבוע גם לבעלה צריכה בדיקה.

רשב"א, ר"ן, רא"ש (ע"פ הבנתו את הסוגיה), ר"ן, מהר"ם, סמ"ג, ספר התרומה, הגה"מ, מרדכי, רוקח – הלכה כמו הפרוש הראשון של רש"י, שאפילו אין לה וסת קבוע אינה צריכה לבדוק עצמה לא שחרית ולא בן הערבים ולא בשעת תשמיש ולא קודם ולא אח"כ ודינה כמו אשה שיש לה וסת קבוע, כי אע"פ שמרבי חנינא בן אנטיגנוס משמע שצריכה לבדוק, נחלקו האמוראים בזה, ורב יהודה מתיר בדף יא: , ובשל חכמים הלך אחר המקל. והקשה הר"ן, אם גם רבי מאיר וגם רבי חנינא מודים שאשה שאין לה וסת קבוע צריכה בדיקה, איך שמואל פוסק שלא כמותם ופוטר את האשה מבדיקה בין לפני ובין אחרי? **ותרץ**, ששמואל סמך על המשנה בדף טו. "כל הנשים בחזקת טהרה לבעליהן", ומשמע בסתמא אפילו אין לה וסת קבוע.

ואפילו אם רוצה להחמיר על עצמה לבדוק לפני או אחרי אסור לה להחמיר, כדי שלא יהיה לבו נוקפו. אמנם רבנו שמחה (ע"פ מהר"ם מרוטנבורג) אסר לבדוק רק אחר תשמיש שלא יהיה לבו נוקפו, אבל קודם תשמיש מצוה להחמיר ולבדוק. ומהרשב"א משמע שהאיסור הוא קודם תשמיש אבל אחר תשמיש יכולה לבדוק.

רבנו חננאל, רמב"ם, רא"ש (שחשש להקל כנגד רבנו חננאל), ר"ן, ע"פ הסבר המרדכי – פסקו כפרוש השני של רש"י שהלכה כרבי חנינא בן אנטיגנוס, שמכיון שיש שתי מסורות בדעת שמואל, מחמירים בזה, ולכן גם אשה שאינה עסוקה בטהרות, ללא וסת קבוע צריכה בדיקה בשני עדים אחד לפני תשמיש ואחד לאחר תשמיש לכל ימיה [ורבנו ירוחם הוסיף, שאף לרבנו חננאל מעוברת לא צריכה בדיקה אפילו הגיע וסתה]. ואם ראתה שלוש פעמים ברציפות דם מחמת תשמיש, אסורה לשמש לעולם. [ואם זה היה כך מהתחלת נישואיה תצא בלא כתובה, ואם קרה לה חולי זה אח"כ תצא בכתובה ולא יחזיר עולמית, כי נסתחפה שדהו, וע"ע בזה בס' קפז]

האם לפי שיטה זו צריך הבעל גם בדיקה לאחר תשמיש? רמב"ם – מצריך בדיקה גם לו לאחר תשמיש, כי הברייתא מדברת על הבעל שיש לו גם עד. **רא"ש** – הבעל לא צריך בדיקה כלל אלא רק היא לפני ואחרי תשמיש.

אבל הרשב"א הקשה על פרוש רבנו חננאל:

1. **קושיית רש"י** שיש סתירה מרב יהודה על רב יהודה? [הר"ן תרץ, שאמוראים נחלקו בדעת רב יהודה אך הרשב"א לא קיבל את זה]

2. **קשה מהגמרא** מדברי רב יהודה לרבי זירא שאשה לא תבדוק את עצמה שלא יהיה לבו נוקפו ופורש, ואין חילוק בגמרא בזה בין אשה שיש לה וסת לאשה שאין לה וסת. ורבי זירא שהחמיר וגם אמר שלא יבעול וישנה ויבעול זה רק לבעל נפש ולא לכולי עלמא.
 3. **המשנה קובעת** ש"כל הנשים בחזקת טהרה לבעליהן", ולא כתוב בזה חילוק בין אשה שיש לה וסת לאשה שאין לה וסת.
 4. **משאלתו של רב כהנא** לעיל בנדה יב. שלא צריכה בדיקה, ואין חילוק בזה בין אם יש לה וסת קבוע או אין לה וסת קבוע.
- ולכן הסיק הרשב"א שאין הלכה כרבי חנינא בן אנטיגנוס, אם אכן נסביר שהברייתא מדברת כשאינה עסוקה בטהרות.

ה"נ.נ.ע"פ.הסב"א.הרשב"א.והרא"ש.רמב"ן.השב"א – הסכימו לרוב הפוסקים שאשה שאין לה וסת קבוע לא צריכה בדיקה לבעלה כלל כמו אשה שיש לה וסת קבוע, אבל בתנאי שתהא מוחזקת בבדיקה אחר תשמיש שלוש פעמים ע"י שני עדים אחד לו ואחד לה שלא רואה מחמת תשמיש ואז הן תקנוה, אבל מהתחלה חוששים לה וצריכה בדיקה אחר כל תשמיש, כל עוד לא תראה שלוש פעמים רצופות. אבל אם ראתה בכל שלוש הפעמים דם מחמת התשמיש, הן עוותה ותצא בלא כתובה ולא פירות ולא בלאות וכו'.

וכתבו שכך גרס הרי"ף בדברי רבי חנינא בן אנטיגנוס **שפסק כמותו** בשלוש הפעמים הראשונות, שאם אין לה וסת קבוע ושימשה פעם, פעמים או שלוש בעדים ונמצא דם על עד שלה או עד שלו, לעולם ועד מחזיקים אותה כמועדת והן עוותה ותצא בלא כתובה וכו', ואם לא נמצא דם שלוש פעמים הן תקנוה והרי היא ככל הנשים.

האם לשיטה זו צריכה בדיקה גם לפני ג'? – באותן שלוש פעמים צריכה לבדוק עצמה גם קודם תשמיש ולא רק לבדוק את העדים לאחר התשמיש. **זרכי משה** – זה רק לדעת הרמב"ן, אבל אין נראה כך לא מלשון הרי"ף ולא מלשון הרשב"א והרי"ן בדעתו, אלא רק לאחר תשמיש שלוש פעמים. **מתי נאסרת כשרואה שלוש פעמים בהתחלה? ה"נ.נ.ע"פ.הסב"א.הרשב"א.והרא"ש.רמב"ן** – דוקא כשרואה בשעת תשמיש, כי רואים שהדם בא מחמת תשמיש, אבל אם זה לאחר מכן, זה מחמת קלקול וסת. וכן מדובר שראתה שלוש פעמים ברציפות כמו שור המועד וחזקת קרקעות, אבל פעם כך ופעם כך אין זו חזקה. וע"ע בזה בהרחבה בס' קפז.

ה"נ.נ.ע"פ.הראב"ד.והש"ך – תמה מאוד על דברי הראשונים שפרשו את הרי"ף שהלכה כרבי חנינא בן אנטיגנוס שצריכה בדיקה לבעלה בשלוש הפעמים הראשונות:

1. הרי אם כך היה על הרי"ף לפסוק את זה בהלכות נידה ולא במסכת כתובות! ועוד, שבהלכות נידה כתב את הגמרא שלנו וכתב שכבר פרש אותה בכתובות, והרי היה צריך לכתוב הפוך!
 2. מדוע כתב בהלכות נדה: "וכבר פרשנוה בכתובות" ולא כתב "וכבר פרשנוה בריש פרק אלמנה ניזונת"?
 3. לפי פרוש הראשונים, מניין לקח הרי"ף את החידוש הזה שמשמשת בהתחלה בעדים ג' פעמים, ומדוע לא פרש כפשוטם של דברים שתמיד צריכה לשמש בעדים כמו הרמב"ם כפי פשט הדברים של רבי חנינא בן אנטיגנוס?
- ולכן הסביר הש"ך אחרת לגמרי את דעת הרי"ף כפרוש הראשון ברש"י וכפרוש הראב"ד וכפי שפסקו רוב הראשונים (לעיל), שאשה שאין לה וסת קבוע לא צריכה בדיקה כלל לבעלה לא לפני תשמיש ולא לאחר תשמיש לא בפעמים הראשונות ולא בהמשך, והברייתא של רבי חנינא בן אנטיגנוס מדברת כשעסוקה בטהרות ואז צריכה גם לפני תשמיש וגם אחרי תשמיש.**
- אולם, אם ראתה פעם אחת דם מחמת תשמיש **נולד בה רעותא**, ואז צריכה לאחר מכן בדיקה ג"פ בעדים לאחר תשמיש, ופעם ראשונה לא מן המנין כלל. ולכן כתב זאת הרי"ף במסכת כתובות, כי ע"פ רבי חנינא בן אנטיגנוס אם רואה דם מחמת תשמיש ג"פ תצא בלא כתובה ובלא פירות ובלא בלאות וכו', וזה אכן שייך למסכת כתובות מתי מפסידה כתובתה ולא כרבי מאיר שאמר שאם אין לה וסת קבוע הפסידה כתובתה, אבל כל זה לא קשור כלל להלכות נדה.
- ובכל זאת יש הבדל בין הראב"ד לש"ך**, שלראב"ד דברי רבי חנינא בן אנטיגנוס לא קשור כלל לכאן, אבל הש"ך הסביר את הרי"ף שדבריו של רבי חנינא כן קצת קשורים, כי "הן עוותה והן תקנוה" קשורים לענין הכתובה, שאם רוצה הבעל להרויח את הכתובה יכריח אותה לבדוק בכל שלושת הפעמים הראשונות.
- תורת השלמים דחה את הבנת הש"ך** כי אין דבריו מוכרחים, ועוד שנתעלם ממנו דברי הרא"ש שאמר שחושש להקל נגד רבנו חננאל שדבריו הם דברי קבלה.

הלכה

מחנה – פסק כרי"ף, הרמב"ן והרשב"א שאשה שאין לה וסת קבוע, צריכה לבדוק קודם תשמיש בשלוש הפעמים הראשונות וגם אחר תשמיש הוא בעד שלו והיא בעד שלה, ואם הוחזקה בשלוש הפעמים האלו שאינה רואה דם מחמת התשמיש שוב אינה צריכה בדיקה כלל ודינה ככל הנשים שיש להן וסת. **והביא את דעת הרמב"ם והרא"ש**, שכל זמן שאין לה וסת קבוע צריכה בדיקה לעולם קודם תשמיש ואחר תשמיש, **ולרמב"ם** אפילו הבעל צריך אחר תשמיש.

ה"נ.נ.ע"פ – המשיך ע"פ שיטת הרמב"ם והרא"ש, שאין צריכים לבדוק אחר כל תשמיש ותשמיש אלא רק בבוקר ואם מצאה דם טמאה. ואם קנחה עצמה בעד ואבד, לא תשמש עד שתבדוק עצמה הואיל ואין לה וסת.

הט"ז והש"ך הקשו שהלכה זו סותרת לכאורה את הנאמר בס' קפט סע' ד' שאשה שאין לה וסת קבוע לא צריכה בדיקה לפני תשמיש?

תרוצ הט"ז? – מה שפסק בס' קפט הכונה שיש לה כבר וסת אלא ששינתה עכשיו לוסת חדש ועדין לא קבעה אותו שלוש פעמים, וכאן מדובר שאין לה וסת כלל ולכן צריכה בדיקה.

תרוצ הש"ג (נקודות הכסוף) – בס' קפט מדובר שיש לה וסת רק שאינו קבוע, ואילו בס' קפד מדובר שאין לה וסת כלל וכל פעם היא מוחזקת כרואה מחדש.

כמי פסקו המחבר והרמ"א?

פשט הט"ז והש"ג, גודע ביהודה (פת"ש ס' קפה ס"ק יד), תורת השלמים, שבט הלוי (ס"ק י') – המחבר והרמ"א פסקו להחמיר כמו הרמב"ם והרא"ש.

לחם ושמהל (ס' קפט ס"ק ט'), שו"ע הרב (ס' קפו ס"ק ז') – מסתימת המחבר משמע שפוסק כרי"ף, הרמב"ן והרשב"א, והביא את שיטת הרמב"ם והרא"ש לומר שבעל נפש יחמיר על עצמו ואין לחוש שמא יהיה לבו נוקפו. אף הרמ"א פסק מעיקר הדין כרי"ף והגהתו מתייחסת למחמירים כדעת הרמב"ם, אבל בשלושת הפעמים הראשונות שחייבת בהם מעיקר הדין, חייבת בדיקה אחר כל תשמיש ותשמיש.

כיצד בודקת?

חוות דעת, סדרי טהרה – אלו המצריכים בדיקה לפני תשמיש ואחריו אינם מצריכים בדיקת חורים וסדקים אלא קינוח בלבד. וצריכה להשהות את העד על גופה כשיעור וסת.

שו"ע הרב – צריכה בדיקת חורים וסדקים.

זרכי טהרה, שבט הלוי – בשלושת הבדיקות הראשונות צריך בדיקות פנימיות ומדוקדקות, ואם חוששים לרמב"ם ולרא"ש בשאר הבדיקות מספיק חורים וסדקים.

מתי בודקת לפני תשמיש? שבט הלוי (סע' ב' ס"ק ה') – בדיקה קודם תשמיש יכולה להיות אף כחצי שעה לפני התשמיש.

דעות נוספות בהלכה:

ש"ך – פסק (כפי שבארנו לעיל בפרושו לרי"ף) שאינה צריכה בדיקה כלל לא לפני תשמיש ולא אחר תשמיש כמו רוב הראשונים בין אם יש לה וסת קבוע ובין אם אין לה וסת קבוע וכן העולם נוהג.

פת"ש בשם תורת השלמים – כתב שבמקום שנהגו להקל כש"ך אין למחות בידם, אך לכתחילה יש לפסוק כדעת המחבר והרמ"א.

טהרת הבית (סע' ז') – פסק שתבדוק ג"פ ראשונות קודם תשמיש ואחר תשמיש בקינוח ואם החמירה בחורים וסדקים תבוא עליה ברכה.

זרכי טהרה, שבט הלוי – יש להורות לבדוק ג"פ ראשונות בחורים וסדקים ובעומק ובדקדוק לפני ואחרי תשמיש וכדאי להחמיר כרמב"ם והרא"ש לבדוק תמיד ובמיוחד קודם תשמיש ובבדיקת חורים וסדקים ולא רק קינוח.

פתחי תשובה

1. [הביא בשם החוות דעת, שגם לש"ך שלא צריכה בדיקה, היינו בחורים וסדקים, כמבואר בס' קצ סע' נא ולמחר תעיין בו. וראוי לכל אדם לעשות כן ולחוש לדברי רבנו חננאל] בדברי החו"ד עצמו משמע אחרת שלשיטה זו לא צריך בדיקה כלל עיין לעיל.
2. אם ראתה פעם אחת לביל תשמיש אפילו במופלג מהתשמיש, צריכה שוב בדיקה אחר תשמיש כי יש לה רעותא. ואם אין לה וסת, צריכה ג"פ בדיקה כדי שתהיה מוחזקת שאינה רואה, ואם יש לה וסת קבוע מספיק לה פעם אחת.
3. אשה מעוברת או מניקה אינה צריכה בדיקה כלל לכו"ע (למעט הרמב"ם שמצריך בדיקה גם למעוברת, מינקת, זקנה וקטנה – רעק"א) כי היא מסולקת דמים.
4. אשה בתולה שלא ראתה מעולם, היא בחזקתה.

סעיף ג'

תרומת הדשן, מחבר – אשה שרגילה לראות באופן הבא: לעולם לא תראה פחות מיי"ד יום אחר טבילתה, ולאחר מכן אין לה קבע, אינה צריכה בדיקה כלל לכל מה שתשמש קודם אותם י"ד יום, ואפילו לרבנו חננאל והמחמירים, אשה זו קודם י"ד יום נקראת כאילו יש לה וסת ואינה צריכה בדיקה בימים אלו שאינם שעת הוסת.

האם לדעת המחבר צריכה פרישה ובדיקה בעונה בינונית?

סדרי טהרה (ס' קפט ס"ק כ'), ישועות יעקב (ס' קפד ס"ק ו'), ערוך השולחן (ס' קפו סע' ב') – יש לחייב את הבעל בפרישה ולאוסרה בעונה בינונית כי רוב הנשים מוחזקות שרואות ביום שלושים, אך לא חייבת בדיקה.

אגרות משה (יו"ד ב' ס' עב'), טהרת ישראל (ס"ק יג), זרכי טהרה (פרק ז) – פטור מפרישה ובדיקה בעונה בינונית. וכן פטורה מלחשוש ליום החודש.

חוות דעת – חלק על תרומת הדשן והמחבר, כי אם כן, אשה שרואה אחר שלושים יום תמיד ואח"כ אין לה וסת קבוע, לא תחוש לעונה בינונית כי היא מוחזקת שרואה מתישהו אחר שלושים יום, וזה ודאי לא נכון, כי תמיד חוששים לעונה בינונית כשאין וסת קבוע. **כל האחרונים דחו את דברי החוות דעת.**

סעיף ד'

המב"ס. מחנה. – יש לאיש להניח לאשתו שתבדוק בעד שלו, שמתוך שנאמנת על שלה, נאמנת על שלו.